

BASINA VE KAMUOYUNA

2 TEMMUZ’U UNUTMADIK!!!

Bugün 2 Temmuz 2005. Demokratik ve özgür bir ülke özlemi olan 37 aydın insanımızın, yaşamı karanlığa boğmak isteyenlerce katledilmelerinin üzerinden 12 yıl geçti. Bu insanlık dışı katliamda yitirdiğimiz canlarımızın acısı yüreğimizde, anıları mücadelemizde yaşamaya devam ediyor.

Pir sultanlardan, Denizlere, Hallacı Mansur’dan, Mustafa Suphilere, Anadolu coğrafyasında barış ve kardeşlik ikliminin yeşermesi için canlarını verenlerin soylu düşüncelerini rehber edinenler; yani Asım Bezirci’ler, Behcet AYSAN’lar, Metin ALTIOK’lar, Hasret GÜLTEKİN’ler, Nesimi ÇİMEN’ler, Muhlis AKARSU’lar ve diğerleri, ülkemizin bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin ölümsüz sıra neferleri arasındaki yerlerini çoktan aldılar. Ancak, canlarımızı yakanların hak ettikleri cezayı almamaları ve hatta aflarla dışarıda olmaları, toplum vicdanında yaralar açmaya devam ediyor. Devlet tarafından himaye edilen bu güçleri tanıyoruz. 1970’li yıllarda Maraş’ta, Malatya’da Çorum’da sahne alanlarla, Sivas’ı yakanların aynı aktörler olduğunu biliyoruz. Bunlar İMF ve DB na teslim olanlardır. Bunlar 2 Temmuz’da Madımak oteline 8 saat gecikmeli olarak kolluk kuvvetlerini gönderenlerdir. Bunlar canlarımızın yakılmasına seyirci kalanlardır. Bunlar Filistin’de çocukları katledenlerle stratejik ortaklık yapanlardır. İncirliğe ABD bayrağı diktirenlerdir. Kitap yasaklatan tiyatro kapatanlardır. Yani aydınlığın düşmanı, karanlıkla beslenenlerdir.

Bilinsin isteriz, bu ülkenin aydınlık insanları katledilmekle tükenmez. Bu karanlığı dağıtacak güç ve kararlılıkta olan demokrasi güçleri, bu ülkenin topraklarında inatla ışımaya devam edeceklerdir.

Özgür düşünceyi, bilimi, sanatı, demokrasiyi, bağımsızlığı, kardeşçe barış içinde yaşamayı, savaşız sömürsüz bir dünyayı, Sivas’ın yıldönümünde canlarımızı anarken bir kez daha savunacağız.

Saygılarımızla...01.07.2005

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI

BASINA VE KAMUOYUNA
ANKARA’NIN DEPREMSELLİĞİ

Son günlerde Ankara çevresinde oluşan depremler kent merkezi ve ilçelerinde yaşayan halkımızı endişeye sevketmektedir. Ankara ve çevresinin depremselliği hakkında TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak bilimsel veriler üzerinden ANKARA’nın DEPREMSELLİĞİ Değerlendirmemizi kamuoyuna saygıyla sunarız.

1- **Ankara tarihsel ve aletsel veriler gözönüne alındığında hiçbir zaman büyük depremlerin merkezi olmamış** ancak, 70-120 km uzağında bulunan deprem üreten diri fayların etki alanında bulunduğu tarihteki büyük depremlerden etkilenmiştir. Bu açıdan bakıldığında Ankara Kenti, 100 km kuzeyinden geçen **Kuzey Anadolu Fayı (KAF)**, 70 km doğusunda bulunan **Ezinepazarı Fayı**, batısında yer alan **Eskişehir Fayı**, ile güneyinde yer alan **Tuz Gölü Fayının** etki alanındadır. Tarihsel ve aletsel kayıtlar bu fay sistemlerinin büyük depremler ürettiğini göstermektedir.

2- Bu fayların tarihte ürettiği depremlerde Ankara kenti ve köylerinde hasarlar oluştuğu da bilinmektedir. Örneğin 1938 Kırşehir-Keskin, 1944 Bolu Gerede depremleri Ankara kenti içinde etkili olmuş 2000 yılında Çankırı depreminde ise Çubuk Ovası’nda can ve mal kaybının olduğu bilinmektedir.

3- Son aylarda Ankara yakınlarında ve 31 Temmuz 2005 tarihinde Bala merkezli 5.3 büyüklüğündeki depremlerde can ve mal kayıpları olmamış ancak halkımız büyük bir endişe yaşamıştır.

4- Ankara civarındaki fay sistemlerinin 5.5 ve 7’den büyük üreteceği depremler, özellikle kent çevresinde Deprem riski yüksek Alüvyonel zeminlerde gelişen çok katlı yapılaşmaları etkileyeceği bilinmektedir. Kaldı ki tarihsel depremlerde Kale, Samanpazarı, Ulus, Altındağ civarında, kaya zeminler üzerinde kurulu Ankara kentinin etkilendiği düşünülürse bu riskin, bugün özellikle Ankara civarında yer alan ve faylarla oluşmuş ovalar, eski dere yatakları ve vadi tabanları üzerindeki kalitesiz yapılarda daha etkili olacağı kaçınılmazdır.

5- Jeoloji Mühendisleri Odası olarak, Ankara Halkının Endişeye kapılmamalarını, Ankara kent merkezli bir diri fayın olmadığını bildirmek isteriz. Bu açıdan bakıldığında, Ankara ve civarının ayrıntılı jeolojik risklerinin (depremsellik, heyelan, kaya düşmesi, taşkın vb.) tanımlandığı mikro bölgelendirme haritasının yapılması için acilen çalışmaların başlatılması gerekmektedir.

6- Ülkemizin başkenti Ankara kent merkezinin bütünlüklü bir jeolojik jeoteknik etüdünün olmaması büyük bir eksiklik olduğu tartışılmaz bir gerçekliktir. Başta Büyükşehir Belediyesi olmak üzere yerel yönetimlerin Ankara kentinin **İmara esas jeolojik jeoteknik etüdülerinin** yapılarak kentin Afet risk karakterine uygun olarak mevcut planlarının revize edilmesi savsaklanamaz ve ertelenemez bir görevdir. Bu planlar ışığında imara kapatılma da dahil riskli bölgeler için gerekli önlemler alınmalıdır.

20. Dönem Çalışma Raporu 2004 – 2006

7- Yapılaşma için gerekli olan yapı ruhsatının önemli bir bileşeni olan jeolojik jeoteknik etüdlerin Jeoloji Mühendisleri Odası tarafından mesleki denetime tabi tutulması büyükşehir ve ilçe belediyeleri tarafından zorunlu hale getirilmelidir.

8- Ve en önemlisi; Doğa insan ilişkisini düzenleyen temel yasalarımızdan İmar yasası ile Afet yasası, maddi ve siyasi rant anlayışı terk edilerek, insanı ve doğayı merkezine alan politikaların ışığında akıl, bilim ve mühendislik normlarına göre yeniden düzenlenmelidir.

Saygılarımızla...01.08.2005

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI

BASINA KAMUOYUNA!

AFETLERE HAZIRLIK CEPHESİNDE YENİ BİRŞEY YOK!!!!

17 Ağustos 1999, O gün, Kocaeli, Sakarya, Yalova ve İstanbul başta olmak üzere Marmara Bölgesinde 45 saniyelik bir süre içinde on binlerce kişinin ölümüne, 25 milyar \$'lık ekonomik kayba neden olan bir doğa olayı yaşandı; DEPREM.

Ülke coğrafyasını saran bir jeolojik tehlikenin, unutulduğu/unutturulduğu koşullarda nasıl yıkıcı bir afete dönüşeceği gözler önüne serildi.

Dönemin siyasi iktidarı, yaraların hemen sarılacağını, bir daha böyle acılar yaşanmaması için gereken önlemlerin bir an önce alınacağını açıkladı. “Unutmadık” kampanyaları, bağış çağrıları yapıldı.

Bugün 17 ağustos depreminin üzerinden 6 yıl geçti. Beklendi ki, başta jeoloji mühendisleri olmak üzere mühendis, mimar ve şehir plancılarının ülkemizin deprem riski konusundaki uyarılarını dikkate almayan siyasal iktidarlar, bu kez felaketten ders çıkartırlar; planlı ve afet güvenliği yüksek yerleşimler için gereksinim duyulan kurumsal,hukuksal ve ekonomik önlemleri ivedilikle alırlar. Ancak sadece hamasi söylemleri duyabildik bugüne kadar, ciddi bir adım henüz atılmadı.

Bu süre içinde 17 Ağustos kadar yıkıcı etkiler göstermese de depremler yaşanmaya devam etti. 25 Ocak 2005 Hakkari, 25 Mart 2005 Erzurum-Çat, 01/05/2003 , 12-14/03/2005 ve 06/06/2005 Bingöl Depremlerinde insanlar öldü, yaralandı. En son 31.07.2003 tarihinde meydana gelen 5,3 büyüklüğündeki Ankara-Bala depremi bile, karşı karşıya olduğumuz deprem riskinin sadece Marmara Bölgesi ile sınırlı olmadığını, ülke coğrafyasında önemli risklere sahip aktif fayların bulunduğunu bir kez daha gösterdi.

Yine geçen 6 yıllık sürede afet olgusunun ne yazık ki, depremlerle sınırlı olmadığını yaşadığımız gelişmelerle bir kez daha gördük.

20. Dönem Çalışma Raporu 2004 – 2006

17 Mart 2005 tarihinde 15 vatandaşımızın hayatını kaybettiği Sivas-Koyulhisar-Sugözü heyelanı 11-12 Kasım 2001 tarihinde 7 vatandaşımızın, 23-24 Temmuz 2002 tarihinde 27 vatandaşımızın hayatını kaybettiği Rize heyelan ve su baskını; en son geçen hafta yaşanan 7 vatandaşımızın hayatını kaybettiği Trabzon-Rize ve 2 vatandaşımızın hayatını kaybettiği Erzurum su baskınları ülkemiz kentsel ve kırsal yerleşimlerinin afet güvenliğini tehdit eden diğer jeolojik ve meteorolojik tehlikeleri de gözler önüne sermiştir.

Türkiye sadece bir deprem ülkesi değil, akla, plana, bilime aykırı olarak uygulanan rant politikaları nedeniyle bir **AFET ÜLKESİ** olmuştur. Bunun sonucunda her yıl GSMH'mizin ortalama %3-%7'si afet zararlarına gitmektedir. Bu da yılda, 4-6 milyar Dolarlık bir değere karşılık gelmektedir.

Aslında hepsi birer doğa olayı olan deprem, heyelan, çığ ve kaya düşmesi, su baskını vb. olaylar **bilinçsizce verilmiş yer seçimi kararları, jeolojik ve jeoteknik verilerden yoksun imar planları, düşük standartlarda ve mühendislik hizmeti görmemiş yapı üretimi, kısaca ranta dayalı hızlı ve düşük nitelikli kentleşme ve sosyo-ekonomik politikalar sonucu AFET'e dönüşmektedir.**

Siyasi iktidar, yerel yönetimler, tüm kurum ve kuruluşları ve yurttaşlar olarak bugün en acil görevimiz; afet zararlarının azaltılması işlerine biran önce başlamak; yaşam çevrelerini, afet riskli alanlar olmaktan kurtarmaktadır. Hemen şimdi. Yarın çok geç olmadan...

Ancak siyasi iktidarların hamasi söylemleri ve altı örülmemiş uygulamaları sonucunda 6 yılda bu hedefle yola koyulmayı başaramadık. Hala her afet olayında alışlageldik görüntüler yaşanmaya devam ediliyor. Çarpıcı bir örnek olması açısından hatırlayacak olursak, yirmi milyon insanımızın yaşadığı İstanbul ve çevresini etkileyecek bir yıkıcı depremin riskleriyle karşı karşıya olduğumuzu biliyoruz. Birbiriyle örtüşen birçok senaryoya göre yıkıma uğrayacak 70.000 binanın 30.000 kadarının yassı kadayıf gibi kat kat üst üste yığılacağı öngörülmüyor.

Bu depremde 50.000 insanımızın öleceği, 300.000 kişinin yaralanacağı, 250.000 kişinin işyerleri yıkılacağı için işsiz kalacağı, 400.000 ailenin evsiz kalacağı öngörüsü abartılı bulunmuyor. 50-60 milyar dolarlık bir ekonomik kayıp bekleniyor ve karar vericiler hala kaderci bir anlayışla depremi bekliyor.

Değerli basın emekçileri,

17 Ağustos depreminden bugüne kadar geçen 6 yıllık sürede afetlere karşı hazırlıklarda gelinen noktanın değerlendirilmesini aşağıda sunuyoruz.

1. Her şeyden önce, Afetlere karşı tam güvenli yerleşimler için ulusal afet sistemimizin, **(1) zarar azaltma, (2) önceden hazırlık, (3) olaya müdahale, (4) iyileştirme ve (5) yeniden inşa** olmak üzere beş ana aşamayı da kapsayacak şekilde

20. Dönem Çalışma Raporu 2004 – 2006

yeniden oluşturulması gerekir iken, afet yönetim sistemimizde en ufak bir değişiklik yapılmamıştır.

2. Afet zararlarını azaltma sürecinde ilk ele alınması gerekli olan 3194 sayılı İmar ve 7269 sayılı Afetler yasasındaki temel düzenlemeler yönelik çalışmalar ötelenmeye devam edilmektedir. Bugün, İçinde “afet” kavramı sadece bir yerde geçen imar yasası ile zarar azaltma hizmetleri yerine yara sarmayı temel strateji kabul eden Afetler yasası hala yürürlüktedir.

3. Çağdaş afet yönetim sistemlerinin vazgeçilmez aşaması olan Zarar azaltma çalışmalarının yapılmaması nedeniyle jeolojik tehlikelere açık yerleşim birimleri tekrar tekrar aynı riskleri yaşamaya devam etmekte; afetler bir kader(!) gibi kabullenilmektedir.

4. 23 Kasım 1999 tarihinde Dünya Bankası ile imzalanan MEER (Marmara Depremi Acil Yeniden Yapılandırma) kredi antlaşması sonrasında ülkemizdeki afet hizmetleri ve yapılması, özelleştirmeci bir anlayışa terk edilmiştir.

5. Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca, depremler ve deprem güvenliği konularını her boyutuyla tartışmak, zarar azaltmaya yönelik çalışmalar için ulusal yol haritası oluşturmak amacıyla 28 Eylül – 1 Ekim 2004 tarihlerinde Deprem şurası düzenlenmiştir.

Konuya ilişkin en iddialı ve en geniş katımlı bu organizasyondan sonra geçen bir yıllık sürede somut bir adımın atılmamış olması, Şuraya duyulan güveni ciddi anlamda zedelemiştir. Bugün, birçok şura üyesi “şura toplantılarının ve kararlarının ne işe yaradığını” sorgulamaktadır.

Şura kapanışında Bayındırlık ve İskan eski Bakanı Zeki Ergezen’in şura komisyonlarının çalışmalarını sürdürebileceğini açıklamasına karşın gerek şura üyelerine gerekse kamuoyuna geçen bir yıllık sürede neler yapıldığı konusunda bir açıklama yapılmamış, şura komisyonları toplantıya çağırılmamıştır. Yine Ulusal deprem konseyinin 2002 yılında çıkardığı strateji raporunun tespitleri hayata geçmemiştir.

6. Afet hizmetlerinin yerelleştirilmesi ve ticarileştirilmesi, sigorta ve özel şirketlerin kontrolünde bir piyasa işlemine dönüştürülmesi sonucu afet güvenliğine yönelik hizmetler Sosyal Devletin bir görevi olmaktan çıkartılmıştır.

Afet hizmetlerinde yerleşmenin ve kamu eliyle uygulama yerine, bu hizmetleri satın almanın önünü açacak; Belediye, Büyükşehir Belediye, İl Özel İdaresi yasaları TBMM’de kabul edilmiştir. Aynı zamanda, afet olaylarını “yerel olaylar ve yerel sorunlar” olarak gören iktidar anlayışı, afet yönetim yapılanmasını parçalamayı da hızlandırmıştır.

7. Dünya Bankası’nca kurulan DASK ve afet sigortası uygulaması iflas etmiş, ulusal kaynakların yurt dışına transferinden başka bir kalıcı sonuç yaratmamıştır. Ülke genelinde sigortalılık oranının %15’i geçmediği görülmüştür. Bu gerçekliğin farkında olan siyasi iktidar, 1 Mayıs 2003 ve 12-14 Mart 2005 Bingöl depremlerinden sonra kentsel alanlardaki afetzedeler için kalıcı konut yapmak amacıyla DASK uygulamasını delegecek yasal düzenlemeleri yürürlüğe koymuştur. **1999 depreminden sonra “deprem Vergisi “ adı**

altında toplanan vergiler ile Ulusal ve Uluslararası dayanışmanın en güzel örneklerinden olan bağışlara yönelik gerekli detaylı açıklamalar kamuoyundan esirgenmiş ve devlette şeffaflık ilkesi gözardı edilmiştir.

8. Afet zararlarını azaltma sürecinde en temel ihtiyaçlardan olan Afet Tehlike Haritalarının hazırlanması ve kullanımı konusunda hiçbir adım atılmamıştır.

Deprem, heyelan, kaya düşmesi, taşkın gibi tehlikeler yanında kanser etkisine sahip minerallerin yarattığı (Nevşehir- Tuzköy Belediyesinde yaklaşık 300 konut zeolit (erionit) minerali nedeniyle başka bir alana taşınmaktadır) jeomedikal tehlikeler gibi geniş bir yelpazede yer alan jeolojik tehlikelere karşı tehlike haritalarının yapılması öncelikli bir görev olmasına karşın MTA gibi bazı kurumlarca kendi içlerinde yürüttükleri projeler olduğu bilinse de, amacına yönelik kullanıma açılmış bir afet tehlike haritası hazırlanmamıştır.

9. Gerek afet güvenliğine gerekse diğer alanlarda kentsel politika, plan ve projelerin jeolojik jeoteknik veriler bilinmeden gerçekleştirilemeyeceğinin bilimsel bir gerçek olmasına karşın, bugün I. ve II. Derece deprem bölgesindeki birçok belediye dahil yerel yönetimlerce imar planına esas jeolojik jeoteknik etütlerin yaptırılmadığı görülmektedir.

17 Ağustos Depremi sonrasında Marmara Bölgesinde belediyelerce başlatılan jeolojik jeoteknik etüt süreci kısa zamanda kesintiye uğramıştır.

Belediyelerin teknik alt yapısını güçlendirmek amacıyla başta jeoloji mühendisi olmak üzere teknik personel istihdamını artırıcı önlemler alınmamıştır.

10. Ülkemizdeki yerleşim birimlerinin karşı karşıya oldukları tehlike göz önüne alındığında jeolojik-jeoteknik araştırmalar yanında kentsel alanlardaki **yapı stoku envanterinin çıkarılarak, mevcut yapı stoklarının mühendislik açısından bilimsel olarak elden geçirilmesi; riskli alan terk edilmesi ve riskli yapıların yıkılması işlemlerinin de hayati önem taşıdığı bilinmektedir. Ancak bu konularda önemli projeler gerçekleştirilememiştir.**

11. Bugün 4708 sayılı yasa ile 19 ilde uygulanan Yapı Denetim olgusu, denetim şirketlerinin kendi ifadeleriyle hedeflenen amaçtan sapmıştır. Yapı denetimi gibi ticarileştirilmesinin hiçbir kamusal ve teknik bir yarar sağlamayacağı bir konu, DB dayatmalarıyla piyasa koşullarına açılmıştır. 4708 ve buna dayalı yönetmelikler uygulayıcıları tarafından bile bir çok yönden delinmektedir.

Diğer taraftan, afet zararlarının yapı üretim sürecinden kaynaklandığını temel varsayım yapan 4708 sayılı yasa, afet güvenliği sorununa çözümü, yapı inşaatının temel kazısı aşamasında başlatarak önemli bir yanlışlığı sürdürmektedir. Afet güvenliği süreci arazi kullanım planlaması ve yer seçimi gibi inşaatın bir önceki aşamalarından başlamalıdır.

Bu açıdan, Yapı denetiminin, plan denetimi ve yer seçimiyle bütünlüklü olarak ve bir kamusal hizmet olarak yeniden düzenlemesi gereklidir. Güvenli yapılaşmayı kamusal bir

20. Dönem Çalışma Raporu 2004 – 2006

hizmet olmaktan çıkartıp, ticari bir meta haline getiren, böylece şirketlerin kar hesaplarına terkeden, uygulamada hiçbir işlevi bulunmayan, 4708 Sayılı **Yapı Denetim Yasası** yürürlükten kaldırılmalıdır. Yerine merkezi idare, yerel yönetimler ve meslek odalarının eşgüdümü, ortak kamusal denetimini esas alan bir yasa düzenlenmelidir.

12. Eğitime yatırım yapılmadıkça afetlerle baş edecek afet kültürüne sahip bir toplumdan söz edilemez. Deprem sonrasında eğitim alanında kalıcı adımlar atılmamıştır. Japonya örneğinde olduğu gibi belirlenmiş bir günde ve her yıl tekrarlanacak şekilde tüm yurttaşların katılacağı ulusal ölçekte bir Afet tatbikat günü yapılmalıdır. Alışlageldik gösteri amaçlı etkinliklerden vazgeçilmelidir. Diğer yandan, Deprem Şurası raporlarında da vurgulandığı gibi orta öğretimde jeoloji derslerinin okutulması konusundaki öneriler dikkate alınarak hayata geçirilmelidir. Jeoloji derslerinin önemli bir işlevinin de, bir doğa olayının bilinçsizlik, sosyal ve ekonomik politikadaki yetersizlikler sonucu afete dönüştüğünü, afetin bir kader olmadığını yeni nesillere öğretmek olacağı inancındayız.

13. Devlet bütçesi hazırlanırken bütçede Afet boyutunun olması, sadece yara sarma amaçlı değil uygulamacı kurum ve üniversitelerce yürütülecek projeleri desteklemek amacıyla afet ödenek kaleminin eklenmesi gerekirken, geçen 6 yıllık süre içindeki siyasi iktidarlar değil bu amaçlarla kaynak yaratmak depremi bütçe açıklarını kapatmanın bir aracı olarak kullanmak konusunda gayretlerini sergilemişlerdir. İMF endeksli vergi politikalarının bir yansıması olarak 17 Ağustos depreminin hemen sonrasında dolaylı vergiler (özel iletişim vb.) yoluyla kaynak oluşturulması yoluna gidilmiştir.

Oysa, her yıl GSMH'nin ortalama %3-7'si kadar zarar görüyorsak ulusal bütçemizin de en az %3-7'sini zarar azaltmaya ayırmamız ve gerekli mali kaynakları sosyal politikalara dayalı vergilendirme ile sağlamalıyız.

14. Yapılan araştırmalar dünyada afetlerden etkilenen insan sayısının her yıl %6 arttığını, afetlerden etkilenen insanların %90'ının az gelişmiş ülkelerde yaşadığını göstermektedir. Görünen odur ki kaynaklarının eşitsiz dağılımı ve kapitalist politikalar az gelişmiş ülkeleri ve yoksulları afetlere karşı daha savunmasız bir hale getirmiştir.

Ülkelerin ve ülkemizin afetlerden zarar görmesinin asıl nedeni sosyo-ekonomik koşulları ve mevcut siyasal ilişkilerdir. Afet güvenliğinin sağlanması diğer tüm toplumsal olgular gibi siyasal bir etkinlik alanıdır.

Ülkemizde, Afeti sadece yasal, kurumsal veya teknik bir sorun olarak gören ve bu noktalarda çözmeye çalışan anlayışlar hala değişmemiştir. Afet olgusunun sosyal, kültürel ve psikolojik boyutları gözardı edilmeye devam edilmektedir.

Sonuç olarak; 17. Ağustos Depremi üzerinden geçen 6 yıllık sürede afetler cephesinde yeni bir şey olmamış; eski anlayışlar, uygulamalar ISRARLA sürdürülmüştür.

Siyasi iktidarların kısa vadeli politikaları ve rant hesapları, afet hizmetlerinde “yara sarmanın” hep ön planda kalmasına neden olmuş, uzun vadeli ve emek gerektiren “zarar azaltma” hizmetlerini unutturmuştur. Bu açıdan ülkemizde yaşanan afet

olaylarını TAKDİR-İ İDARİ AFETLER olarak nitelemek bir haksızlık ve yanılğı olmayacaktır.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak, yukarıda belirttiğimiz olumsuzlukları yok etmek, afetlere karşı dirençli bir toplum için siyasi iktidarı bir kez daha en acil görevinde duyarlı olmaya ve bir an önce adım atmaya çağırıyoruz.

Saygılarımızla...16.08.2005

AFET RİSKLİ YAŞAM ÇEVRELERİMİZİ DAHA GÜVENLİ HALE GETİRMEK İÇİN KAYBEDİLECEK TEK BİR SANİYE KALMADI.

AFET UNUTULDUĞU AN GELİR.

TMMOB JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI

MARMARA DEPREMİNE İLİŞKİN VERİLER (Basın açıklaması eki)

10 İLDE GÖÇEN YADA AĞIR HASAR GÖREN
KONUT SAYISI 96.785

İŞYERİ SAYISI 15.939

17 BİN DOLAYINDA KONUT İÇİN DOĞRUDAN YENİDEN YAPMA KREDİSİ VERİLDİ,

YAPILAN TOPLAM KALICI KONUT SAYISI 41.403 BİN
(yapılan harcama 1.4 katrilyon 2001 fiyatları)

ADAPAZARI'NDA DEPREMDE KULLANILMAZ HALE GELEN 24.622 KONUTA
KARŞILIK 6300 KONUT KOCAELİ'NDE İSE 35 BİN KULLANILAMAZ KONUTA KARŞIN
15.834 KONUT YAPILMIŞ,

KONUT YARDIMLARI MÜLKİYETE GÖRE YAPILDI. MALİ OLAN VE YİTİRENLER AZ
YADA ÇOK YARDIMLARDAN FAYDALANABİLDİLER. ANCAK KİRACILAR
TAMAMEN ORTADA KALDI.
(bölgede konut açığı devam etmektedir.)

DEPREM SONRASI SSK KAYITLARINA GÖRE 150 BİN KİŞİ İŞSİZ KALDI. İŞ
KAYIPLARI %25 DOLAYINDA. DEPREM BÖLGESİNDE İSTİHDAM A İLİŞKİN BİR
GELİŞME OLMAMIŞ, DEPREMZEDELER İŞSİZLİK VE YOKSULLUĞA TERK
EDİLMİŞTİR.

DEPREM BÖLGESİNİN REHABİLİTASYONU İÇİN ÇIKARILAN “EK VERGİLER” BAŞKA
AMAÇLAR İÇİN KULLANILMIŞTIR. SADECE 1999 YILINDA TOPLANA VERGİLER
BÖLGEDE KULLANILIRKEN, 2003 YILININ OCAK AYI İTİBARIYLA TOPLANAN 6.5
KATRİLYON LİRANIN SADECE 4 KATRİLYON LİRASI DEPREM BÖLGESİNE
HARCANMIŞ. TOPLANAN VERGİLERİN KALAN BÜTÇEYE GELİR OLARAK
KAYDEDİLMİŞTİR.

BİB'İN DEPREM YÖRESİNDEKİ HARCAMALARI SAYIŞTAY RAPORLARINDA DA
BELİRTİLDİĞİ ÜZERE OLDUKÇA DENETİMSİZ VE SAVRUKTUR. RAPORDA “BİB NİN
MARMARA VE DÜZCE DEPREMLERİ SONRASINDA YÜRÜTTÜĞÜ FAALİYETLER
HESAP VERME SORUMLULUĞU VE ŞEFFAFLIK İLKELERİNE UYGUN ORTAMLARDA
YÜRÜTÜLMEMEKTEDİR” DENİLMEKTEDİR.

BASINA VE KAMUOYUNA

DOĞA OLAYLARI AFETE DÖNÜŞMESİN !!!

Ülkemiz jeolojik topografik ve meteorolojik özellikleri nedeni ile doğa olaylarının sıkça yaşandığı bir coğrafyada yer almaktadır. Planlamayı aklı bilimi ve mühendisliği yok sayan ranta dönük politikalar ne yazık ki doğa olaylarını ülkemizde afete dönüştürmekte ve her yıl onlarca yurttaşımızın yaşamına ve milyonlarca dolar mal kayıplarına yol açmaktadır. Türü ne olursa olsun doğa olaylarının afete dönüşmesi sonucu her yıl ortalama **GSMH'nin % 3'ü** oranında **doğrudan zarara** neden olmaktadır. **Dolaylı zararlar** (üretim kaybı, çevresel etkiler vb) göz önüne alındığında ise zarar toplamının **GSMH'nin % 5-7' sine** yükseldiği tahmin edilmektedir.

Son hafta içinde Ankara Bala'da meydana gelen depremler ve meteorolojinin yağış uyarılarına rağmen Trabzon, Rize ve Suşehrinde de meydana gelen heyelan ve taşkın sonucu 6 yurttaşımız yaşamını yitirmiştir. **Bölgede aniden bastıran yağmur, suya doymuş olan toprakların akışa geçmesine neden olmakta ve heyelanları oluşturmaktadır.**

Bölgenin zemin özellikleri dikkate alınmadan yerel yönetimler tarafından verilen yoğun yapılaşma kararları, belediyelerin sınırları dışındaki kontrolsüz yerleşimler hiçbir mühendislik ölçütü ve imar kuralları dikkate alınmadan dere yataklarının daraltılması, son yıllarda hızla gelişme gösteren sanayi tesisleri ve yerleşim alanlarının **yeterli koruma tedbirleri alınmadan akarsu yataklarına yakın taşkın sahası içinde kurulması acı sonuçları beraberinde getirmiştir.** Bu konularda ki ihmaller Karadeniz bölgesinde heyelan ve sel gibi büyük doğal afetlere yol açmakta, bunun sonucunda can ve mal kayıpları olmaktadır.

SONUÇ OLARAK; KARADENİZ BÖLGESİNDE YAŞANANLAR;

- Yerleşim yerleri, yol güzergah seçimleri ve arazi kullanım planlamasında; yapılan bilimsel çalışmaların göz önüne alınmamasının,
- Dere yataklarının imara açılarak yoğun yapılaşmanın başlatılmasının
- Yağışlı dönemlerde yüzey sularının drenajını sağlayan kuru dere yatakları içine konutların yapılmasının,
- Yol güzergahlarının dere yatağı içinde yer almasının,
- Karadeniz otoyolu yapım sürecinde kıyıya ve yamaçlara müdahale edilmesinin (gerek Karadeniz otoyolunun, gerekse de dağınık yerleşim yerlerine ulaşım amaçlı yolların açımı sırasında yamaç topuklarında açılan yarmalar nedeniyle mevcut topoğrafik eğimin daha da dikleştirilmesinin,
- Doğal topoğrafyanın dik ve örtü zeminin gevşek olması, doğal bitki örtüsünün çay ekim bahçeleri oluşturmak için yok edilmesi ve bu nedenlerden dolayı yağış

sularının yeraltına süzülmesi için yeterli zaman bulamaması nedeniyle hem sel hem de heyelan riskinin çok artmasının ve,

- Dünyanın değişen iklim koşulları nedeniyle yörenin yağış rejiminin değişikliğe uğraması sonucunda bölgeye düşen yoğun yağış tekrarlanma sürelerinin kısılmasının, **SONUÇLARIDIR...**

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- Yerleşim alanlarının seçimi ve yapılaşmada rantın ve günü kurtarma anlayışının değil akıl, bilim ve planlama anlayışının temel alınması
- Yapılan bilimsel çalışmalara gerekli önemin verilmesi,
- Yerleşim yerlerinin seçimi, yol güzergahlarının saptanması ve arazi kullanım potansiyellerinin belirlenmesine yönelik mühendislik jeolojisi çalışmalarının yapılması,
- Doğu Karadeniz bölgesine özgü dağınık yerleşim düzeninden vazgeçilerek, bilimsel çalışmaların ışığı altında belirlenecek yerlerde toplu yerleşime geçilmesi,
- Dere yatağı kavramının sadece derenin aktığı yer olmadığını, taşkın alanını da kapsadığının kesinlikle bilinmesi,
- İmar, Yeraltısuları, Kıyı Koruma Yasası vb. yasaların bilimsel gerçeklere göre yeniden düzenlenmesi,
- Kamusal bir hizmet alanı olan Yapı denetiminin TMMOB ye bağlı meslek odaları tarafından kamu yararı doğrultusunda kamu adına sürdürülmesi,
- Kent merkezlerinin dışında belde ve köylerde, dere yatakları ve kırsallarda inşa edilecek, tüm yapılaşmalar içinde yer seçimi esnasında mutlaka jeolojik zemin etütleri yaptırılması şartı getirilmelidir.
- Erozyon nedeni ile dereler kum, çakıl ve kayalarla dolduğundan dere yataklarındaki suyun normal akışının sağlanması için sık sık ilgili kurumlarca temizlenmesi
- Belediyelerde, belde nüfusu gözönüne alınarak, mühendislik jeolojisi konusunda hizmet içi eğitim almış olan jeoloji mühendislerinin istihdam edilmesi,
- İmar aflarına son verilmesi,
- Doğu Karadeniz bölgesinin tamamının sel ve heyelanlar açısından bir master plan çerçevesinde incelenmesi, Doğu Karadeniz kent merkezlerinde Afet İşleri Genel Müdürlüğüne bağlı Heyelan Araştırma Bölge ve Şube Müdürlükleri kurulmalıdır.

Bölgede heyelan ve taşkınları engellemek için en önemli çözüm bölgeye ait heyelan ve taşkın haritası hazırlamaktır.

- **Yörenin özellikleri gözönüne alınarak, kamu hizmetlerinden sorumlu bölge müdürlüklerinin kaldırılması politikalarından vazgeçilmeli aksine bu kuruluşlar yetkinleştirilmelidir.**

SONUÇ

Yaşanan son afetler Ülkemizde uygulanan sosyo ekonomik politikaların iflasının bir yansımasıdır. Günü kurtaran, kaderci, politik ve maddi ranta dayalı plansız çarpık kentleşme uygulamaları bu politikaların bir ürünüdür. Toplumun huzur,sağlık ve güvenliğinden sorumlu siyasi iktidarlar halkı doğa olayları karşısında yapayalnız bırakmıştır. Toplumun esenliği için alınması gereken önlemleri, İMF reçeteleri uyarınca gereksiz bir harcama olarak gören siyasi iktidarlar halkı kaderine terketmiştir. Bu kamusal hizmet anlayışının, sosyal devletin terkedilmesinin bir sonucudur. Sağlık ve eğitim alanında olduğu gibi, doğa olayları karşısında da artık güçlü ve zengin olanlar yaşayabileceklerdir.

Saygılarımızla...03.08.2005

DOĞA UYARMAYA DEVAM EDİYOR, DÜN ANKARA BALA; BUGÜN DOĞU KARADENİZ YARIN ÇOK GEÇ OLABİLİR...

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI

BASINA VE KAMUOYUNA

**DÜN BERGAMA – EŞME BUGÜN ARTVİN-CERATTEPE
YARGI KARARLARI UYGULANSIN...**

Artvin Barosu tarafından Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı aleyhine açılan davada, davaya bakan ERZURUM 2.İDARE MAHKEMESİ, altın, bakır, gümüş ve çinko üretmek amacıyla verilen işletme izin ve ruhsatlarının yürütmesinin durdurulmasına karar verdi. Kararda özellikle maden işletmesinin yaratacağı etkilerin geriye dönüşü imkansız sonuçlar yaratacağının üzerinde duruldu. Zira açılan davanın sonuçlanmasının beklenmesi Anayasa'nın 125.maddesi ile güvence altına alınan idarenin yargısal denetimi ile elde edilecek sonuçları işlevsiz kılacağı belirtildi. Bu karardan sonra Anayasa'nın 138.maddesine göre Cerattepe'deki madencilik faaliyetlerine derhal son verilmelidir.

Özellikle ortaya çıkacak etkilerin davanın esastan karara bağlanmasını bekleyemeyecek kadar ciddi ve tehlikeli olduğuna işaret edilen kararda, Madenin faaliyete başlamasından sonra ortaya çıkacak maddi ve manevi zararları telafi etme imkânı kalmayacağından insan sağlığı ve çevrenin korunması adına yapılan yargısal denetim de işlevsiz kılacağına değinilmiştir.

YARGI YİNE DOĞAYI, ÇEVREYİ, İNSAN SAĞLIĞINI ÜSTÜN TUTTU...

Bu karar, Türkiye’de Cerattepe’ye nazaran çok daha ilkel ve insan sağlığı ve çevre açısından ölümcül sonuçlar doğuracak olan Bergama ve Eşme’deki siyanürlü altın madenciliği faaliyeti yürüten işletmeler açısından da emsal teşkil etmektedir. Kararda Anayasa’nın 125.maddesinde belirtilen **“idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır”** hükmüne dayanarak, yargısal denetimin Hukuk Devleti anlayışının zorunlu unsuru olduğunun da altı çizilmiştir. Bu sebeple Bergama’da kesinleşmiş yargı kararına rağmen faaliyetine devam eden ve Eşme’de binlerce ağacı köyleri ile birlikte yok eden, kilometrelerle ifade edilen alanı fiili maden sahasına dönüştüren işletmelerin faaliyetleri yetkili makamlarca derhal durdurulmalıdır.

Açılan davaların sonucunun beklenmesi ülkemizin doğal değerleri yanında insanımızın sağlıklı ve dengeli yaşama hakkını da telafi edilmez şekilde elinden alacaktır. Bu noktadan sonra açılan davaların kazanılması hiçbir anlam ifade etmeyecektir. Erzurum 2.İdare Mahkemesi’nin diliyle söyleyecek olursak:

“işlemin icrasından sonra hukuka uygunluk denetimi yapılarak uyumsuzluğun esasının çözümlenmesi suretiyle mahkemece verilen kararın artık uygulanma imkanı kalmayacaktır. Bu haliyle Anayasanın 125.maddesi ile tanınan yargısal denetimi engelleyecek nitelikteki idari uygulamaların Hukuk Devleti anlayışı ile bağdaştırılması da mümkün değildir.”

Cerattepe’de halen kuruluş çalışmaları devam eden maden işletmesi, daha önce Milli Park ilan edilen Hatıla Vadisi’nin ile turizm alanı olan ve her yıl geleneksel boğa güreşlerinin yapıldığı Kafkasör Yaylası üzerine kurulmuştur. Hatıla Vadisi’nde, dünyada ender bulunan bitki türleri vardır ve maden sahası açılırken binlerce ağaç şimdiden yok edilmiştir. Artvin’e kuş uçuşu 4 km uzaklıktaki maden sahası aynı zamanda Artvin’in su ihtiyacını karşılayan tepeler üzerine kurulmuştur. Şimdiye kadar içme sularına olan etkisi ile ilgili yetkili makamlara yapılan başvurulara ise hiçbir yanıt alınamamıştır. Adeta kentin çatısı mevkiinde kurulan madene, yörenin heyelan bölgesi olduğu dikkate alınmadan işletme izni verilmiştir. Olağan koşullarda heyelan riski olan bir alan madencilik faaliyetine açılmıştır.

Erzurum İdare Mahkemesi ülkemizin doğal ve çevresel değerleri, yurttaşlarımızın yaşam hakkı ile ilgili tarihi bir karar vermiştir. Bu karar sadece Artvin için değil, Bergama ve Eşme başta olmak üzere çevreye ve insan sağlığına zarar veren tüm maden işletmeleri için de emsal teşkil etmektedir. Bu nedenle öncelikle Artvin Valisi olmak üzere, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Çevre ve Orman Bakanı yetkilileri yargı kararının gereğini yerine getirmeye ve çevreye verilen zararların bir an önce giderilmesi için harekete geçmeye çağırıyoruz.

Basına ve kamuoyuna saygıyla duyurulur. 04.08.2005

BEYAZ ADIMLAR PLATFORMU

Ankara 78'liler Derneği
Çağdaş Hukukçular Derneği
DİSK Genel-İş
DİSK-Dev –Maden Sen,
Ekoloji Kolektifi
Halkevleri
İnsan Hakları Derneği
KESK-ESM
ODTÜ Öğretim Elemanları Derneği
Pir Sultan Abdal Kültür Derneği
TMMOB Çevre Mühendisleri Odası
TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası
TMMOB Kimya Mühendisleri Odası
TMMOB Metalürji Mühendisleri Odası
TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası
Türk Tabipler Birliği

BASINA VE KAMUOYUNA

GELECEĞİMİZE SAHİP ÇIKIYORUZ!!!

10 Ağustos 2005 gün ve 25902 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren "İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik" ve 21 Haziran 2005 gün ve 25852 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren "Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği" ile siyasi iktidarın tarihi, kültürel ve doğal varlıklarımızı, çevresel değerleri ve geleceğimizi yok sayan, kuralsız/ilkesiz sanayileşme anlayışı bir kez daha gözler önüne serilmiştir.

Dava konusu yönetmelikler; İlgili Bakanlıklar tarafından çıkartılabilecekken, Bakanlar Kurulu tarafından çıkartılarak, yönetmelik olmaktan öte bir anlamda TÜZÜK niteliği kazandırılmaya çalışılmıştır. Tüzükler Anayasa'nın 115. maddesi gereğince Danıştay'ın incelemesinden geçirilmesi gereken işlemlerdir. Çevre ve insan sağlığı açısından büyük önem taşıyan bu konularda, ilgili Meslek Odaları ve Kuruluşların görüşlerine başvurulmadan yapılan düzenlemeler, Danıştay incelemesinden de kaçırılmıştır. Daha önce Mahkeme Kararlarının arkasından dolaşan anlayış, şimdi de Danıştay Denetiminden kaçmaktadır.

"İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik" ile, Gayri Sıhhi Müesseseler Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmış, Sağlık ve Çevre Bakanlıklarının yetkileri yok edilmiş, 30 tondan düşük kapasiteli LPG dolum istasyonlarının da yer aldığı ikinci sınıf gayrisıhhi müesseseler etrafındaki sağlık koruma bandı bulundurma zorunluluğu ve yer seçimi izni kaldırılmış, ÇED olumlu belgesi almış olan birinci sınıf gayrisıhhi müesseseler için yer seçimi ve tesis kurma incelemesi kaldırılmış, yerel yönetimlerin karar organları olan İl

20. Dönem Çalışma Raporu 2004 – 2006

Genel Meclisi ve Belediye Meclisleri'nin yasal görev ve yetkileri kısıtlanmış, her türlü izin ve ruhsat işlemleri oldu bittiye getirilmiş; jeolojik tehlikelerin (deprem, heyelan vb)neden olabileceği riskler gözardı edilerek jeolojik ve jeoteknik araştırma ve değerlendirmelerden uzak bir şekilde toplum yeni “riskli çevreler ve yapılar” ile karşı karşıya bırakılmıştır.

"Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği" ile, ÇED Yönetmeliğinin Ek V listesinde bulunan "DUYARLI YÖRELER" deki sınırlamalar ortadan kaldırılarak, insana ve çevreye rağmen her yerde madencilik faaliyetleri yürütülmesi sağlanarak, doğal çevrenin geri dönüşü olmayacak şekilde tahrip edilmesinin önü açılmıştır.

Dünyanın doğal kaynaklarının 3'te 2'sinin tüketildiği, topraklarımızın, ormanlarımızın, kıyılarımızın ve su kaynaklarımızın korunamadığı, nehirlerimiz, göllerimiz ve yeraltı suyu kaynaklarımızın hızla kirlendiği bir dönemde yapılması gereken, gelecek nesillerin de ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak, doğal kaynakların koruma/kullanma dengesinin sağlanmasıdır.

Üzerimize düşen sorumluluğun bilinciyle hareket eden TMMOB Çevre, Jeoloji, Metalurji ve Ziraat Mühendisleri Odaları olarak; Özel Çevre Koruma Bölgelerimize, Su Havzalarımıza, Sulak Alanlarımıza, Tarım Alanlarımıza, Ormanlarımıza, Milli Parklarımıza, Meralarımıza, Kıyı Alanlarımıza ve Kültür ve Tabiat Varlıklarımıza, afet güvenliği sağlanmış yaşam alanları talebimize sahip çıkarak, "İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik" ve "Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliğinin" ilgili maddeleri hakkında yürütmeyi durdurma ve İPTALİ istemiyle dava açtık. İlgili Yönetmeliklerdeki çekincelerimizin yer aldığı dava dilekçeleri, Odalarımızın internet sitelerinde (www.cmo.org.tr, www.jmo.org.tr, www.metalurji.org.tr, www.zmo.org.tr) yer almaktadır.

Bilimi ve hukuku yok sayan, yağma ve talan uygulamalarının karşısında mücadelemizi sürdüreceğimizi kamuoyuna duyururuz.

Saygılarımızla...13.11.2005

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası
TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası
TMMOB Metalurji Mühendisleri Odası
TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası

**BASINA VE KAMUOYUNA
DEPREM GERÇEĞİ DEĞİŞTİRİLEMEZ
SİSTEM DEĞİŞTİRİLMELİ !**

12 Kasım 1999 Cuma günü saat 18.57'de Merkez üssü Düzce ilçesinde aletsel büyüklüğü 7.2 olan bir deprem meydana geldi. 30 saniye süreyle etkili olan deprem 845 yurttaşın ölümüne, 15 000 civarında konut ve işyerinin ağır hasar görmesine neden oldu. 17 Ağustos Kocaeli Depreminin 3 ay sonrasında yaşanan bu ikinci afet, ülkemiz deprem gerçekliğinin ne derece göz ardı edilmiş olduğunu ağır bir fatura ile birlikte ortaya çıkardı. Ertesi günü yayınlanan gazetelerin sayfaları ve televizyon ekranları “Devletimiz büyüktür; yaralar hemen sarılacak; yıkılan konutların yerine yenisi hemen yapılacak ; sorumlular cezalandırılacak ” şeklinde sözlerle doldu.

12.Kasım.1999 Depreminin üzerinden geçen 6 yılın ardından geriye baktığımızda bu sözlerin, yetkililerin bildik söylemleri olmanın ötesine geçmediğini görüyoruz. En son örneğini 17.Ekim.2005 İzmir-Seferihisar Depreminde yaşadığımız gibi 6 yıllık süre sonunda hala işin başındayız, afetlere hazırlık konusundaki hızımız kelebek uçuşunu geçemedi.

Dünya, üzerindeki her şeyin hareket ve değişim içinde olduğu dinamik bir varlıktır ve depremler bu doğal süreçlerin bir parçasıdır.

Bir doğa olayı olan DEPREMLERİN herhangi bir irade ile durdurulması, değiştirilmesi mümkün değildir. DEPREMLER SARSMAYA devam edecekler. Ancak var olan ekonomik, siyasal, kültürel ve afet yönetim sistemimiz içinde bu doğa olaylarının AFETE DÖNÜŞMESİ kaçınılmaz gibi gözüküyor. DEPREMLERİ DEĞİŞTİREMEYİZ ANCAK SİSTEMİ DEĞİŞTİREBİLİRİZ.

Sosyal, ekonomik ve siyasal bütün yapılar rant ekonomisinin egemenliği altında olduğu sürece bu sistemde yapıların ayakta kalması mümkün değildir. Uygulanan ekonomik, siyasal, sosyal, kültürel politikaların kendilerinin BİRER FAY, KIRILMA HATTINA DÖNÜŞTÜĞÜ koşullar altında DEPREMLERLE MÜCADELE TEKNİK BİR KONU OLMAKTAN ÇIKIP SİYASAL BİR BOYUT KAZANMIŞTIR.

Aslında hepsi birer sıradan doğa olayı olan deprem, heyelan, çığ ve kaya düşmesi, su baskını vb. olaylar; bilinçsizce verilmiş yer seçimi kararları, jeolojik ve jeoteknik verilerden yoksun imar planları, düşük standartlarda ve mühendislik hizmeti görmemiş yapı üretimi, kısaca ranta dayalı hızlı ve düşük nitelikli kentleşme ve sosyo-ekonomik politikalar sonucu AFET'e dönüşmektedir.

Daha güvenli, daha sağlıklı ve yaşanabilir çevrede yaşamak her yurttaş için temel bir insan hakkıdır. Yıkıcı afet zararlarına yol açan nedenler ülkedeki sosyo – ekonomik koşullardan ve siyasal ilişkilerden bağımsız değildir. Afet güvenliğinin sağlanması diğer tüm toplumsal olgular gibi siyasal bir etkinlik alanıdır. Ülkedeki üretim ve paylaşım süreçlerine, gelir dağılımına, eğitim politikalarına, kültürel gelişime vb müdahale edilmeden, var olan

20. Dönem Çalışma Raporu 2004 – 2006

ekonomik, siyasal ilişkiler bu şekilde sürdüğü sürece, afetler sorun olmaya devam edecektir. Sorunun değil, çözümün bir parçası olmak için demokratik kitle örgütleri, sendikalar, mahalle dernekleri vb biçimlerdeki örgütlü kitlesel sivil katılımının afet hizmetlerine yönelik her aşamada eşgüdüm içerisinde olması gereklidir. Afet hizmetlerinin kamu yararı ve bilimsel – teknik kriterlere uygunluğu sadece hükümet kararları ile değil ancak bu şekilde güvence altına alınabilir.

Yapılan araştırmalar dünyada afetlerden etkilenen insan sayısının her yıl %6 arttığını, afetlerden etkilenen insanların %90'ının az gelişmiş ülkelerde yaşadığını göstermektedir.

Kaynaklarının eşitsiz dağılımı ve egemen kapitalist politikalar az gelişmiş ülkeleri ve yoksulları afetlere karşı daha savunmasız bir hale getirmiştir. Pakistan Depremi 88.000'lere ulaşan ölü sayısı ile bu olgunun en son ve somut örneği olmuştur.

Afetler karşısında giderek artan korumasızlığa karşı: herkes için yeterli konut temin etme ve insan yerleşmelerini daha güvenli, daha sağlıklı ve yaşanabilir kılmak, gerekli planlama mekanizmaları ve kaynakları sağlayarak doğal afetlerin ve diğer acil durumların insan yerleşimleri üzerindeki etkilerini hafifletmek, afetten etkilenen yerleşimlerin gelecekteki afetlerle ilgili risklerini azaltmak için yapılacak işlerin başında: ülkemizde neoliberal politikalarından arındırılmış kamusal çıkar ve bilimsel önceliklere dayanan bir mühendislik-mimarlık-plancılık anlayışının oluşturulması gelmektedir.

Bu duyarlılığı taşıyan Jeoloji Mühendisleri Odası olarak Ulusal Afet Yönetim Sistemimizin liberal yaklaşımlardan arındırılmış olarak; kamu yararı, bilimsel normlar, katılımcılık çerçevesinde yeniden ve ivedilikle oluşturulması gerekliliğini merkezi ve yerel yönetim kurumlarındaki yöneticilere bir kez daha hatırlatıyoruz.

Değerli basın emekçileri,

1999 Depremlerinden sonraki 6 yılda yaşananlar üzerine Odamızın değerlendirmeleri özet olarak aşağıda sunulmuştur;

1-Birleşmiş Milletler tarafından 1990-2000 yılları arasındaki dönem için ilan edilen “**Doğal Afet Zararlarının Azaltılması İçin Uluslararası On Yılı**” çalışmaları kapsamında Afet İşleri Genel Müdürlüğü'nün koordinasyonunda çok sayıda bilim adamının bir araya gelerek hazırladıkları afetlere karşı “**(1990-2000) Türkiye Milli Planı**”nın tozlu raflarda unutulması gibi, zarar azaltmaya yönelik çalışmalar için ulusal yol haritası oluşturmak amacıyla 28 Eylül – 1 Ekim 2004 tarihlerinde toplanan “Deprem Şurası”da unutulmuştur. Şurada en çok vurgulanan 3194 sayılı İmar ve 7269 sayılı Afet Yasalarındaki eksiklikler giderilememiş, mevcut haliyle uygulamada kalmıştır.

2- Ulusal afet sistemimiz, **(1) zarar azaltma, (2) önceden hazırlık, (3) olaya müdahale, (4) iyileştirme ve (5) yeniden inşa** olmak üzere beş ana aşamayı da kapsayacak şekilde yeniden oluşturulması gerekir iken, afet yönetim sistemimizde en ufak bir değişiklik yapılmamış, “YARA SARMA” ODAKLI ÇALIŞMALAR ile yetinilmiştir.

20. Dönem Çalışma Raporu 2004 – 2006

3- Afet hizmetlerinin yerleştirilmesi ve ticarileştirilmesi, sigorta ve özel şirketlerin kontrolünde bir piyasa işlemine dönüştürülmesi sonucu, afet güvenliğine yönelik hizmetler Sosyal Devletin görevi olmaktan çıkartılmıştır.

Afet hizmetlerinin kamu eliyle uygulanması yerine yerelleşmeye ve bu hizmetlerin satın alma yoluyla teminine neden olacak; Belediye, Büyükşehir Belediye, İl Özel İdaresi yasaları TBMM’de kabul edilmiştir. Afet olaylarını “yerel olaylar ve yerel sorunlar” olarak gören iktidar, afet yönetim yapılanmasını parçalamayı da hızlandırmıştır.

23 Kasım 1999 tarihinde Dünya Bankası ile imzalanan MEER (Marmara Depremi Acil Yeniden Yapılandırma) kredi antlaşması sonrasında ülkemizdeki afet hizmetleri ve yapılanması, özelleştirmeci bir anlayışa terk edilmiştir.

4- Dünya Bankası’nca kurulan DASK ve afet sigortası uygulaması iflas etmiş, ulusal kaynakların yurt dışına transferinden başka bir kalıcı sonuç yaratmamıştır. Ülke genelinde sigortalılık oranının %15’i geçmediği görülmüştür. Bu gerçekliğin farkında olan siyasi iktidar, 1 Mayıs 2003 ve 12-14 Mart 2005 Bingöl depremlerinden sonra kentsel alanlardaki afetzedeler için kalıcı konut yapmak amacıyla kendi koyduğu DASK uygulamasını delegecek yasal düzenlemeleri yürürlüğe koymuştur.

5- Afet zararlarını azaltma sürecinde en temel ihtiyaçlardan olan Afet Tehlike Haritalarının hazırlanması ve kullanımı konusunda hiçbir adım atılmamıştır. Deprem, heyelan, kaya düşmesi, taşkın gibi tehlikeler yanında kanser etkisine sahip minerallerin yarattığı (Nevşehir- Tuzköy Belediyesinde yaklaşık 300 konut zeolit (erionit) minerali nedeniyle başka bir alana taşınması örneğinde olduğu gibi) jeomedikal tehlikeler gibi geniş bir yelpazede yer alan jeolojik faktörlerden kaynaklı risklere karşı tehlike haritalarının yapılması öncelikli bir görev olmasına karşın, MTA gibi bazı kurumlarca kendi içlerinde yürüttükleri projeler olduğu bilinse de, amacına yönelik kullanıma açılmış bir afet tehlike haritası hazırlanmamıştır.

6- Gerek afet güvenliğine gerekse diğer alanlarda kentsel politika, plan ve projelerin jeolojik-jeoteknik veriler bilinmeden gerçekleştirilemeyeceğinin bilimsel bir gerçek olmasına karşın, bugün I. ve II. Derece deprem bölgesindeki birçok belediye dahil yerel yönetimlerce imar planına esas jeolojik jeoteknik etütlerin yaptırılmadığı görülmektedir. 17 Ağustos Depremi sonrasında Marmara Bölgesinde belediyelerce başlatılan jeolojik-jeoteknik etüt süreci kısa zamanda kesintiye uğramıştır. Belediyelerin teknik elaman alt yapısını güçlendirmek amacıyla başta jeoloji mühendisi olmak üzere mühendis, mimar ve planıcı personel istihdamını arttırıcı önlemler alınmamıştır.

7- Bugün 4708 sayılı yasa ile 19 ilde uygulanan Yapı Denetim olgusu, denetim şirketlerinin kendi ifadeleriyle hedeflenen amaçtan sapmıştır. Yapı denetimi gibi ticarileştirilmesinin hiçbir kamusal ve teknik bir yarar sağlamayacağı bir konu, DB dayatmalarıyla piyasa koşullarına açılmıştır. 4708 ve buna dayalı yönetmelikler uygulayıcıları tarafından bile bir çok yönden delinmektedir.

20. Dönem Çalışma Raporu 2004 – 2006

Diğer taraftan, afet zararlarının yapı üretim sürecinden kaynaklandığını temel varsayım yapan 4708 sayılı yasa, afet güvenliği sorununa çözümü, yapı inşaatının temel kazısı aşamasında başlatarak önemli bir yanlışlığı sürdürmektedir. Afet güvenliği süreci, arazi kullanım planlaması ve yer seçimi gibi inşaatın bir önceki aşamalarından başlamalıdır.

Bu açıdan, Yapı denetiminin, plan denetimi ve yer seçimiyle bütünlüklü olarak ve bir kamusal hizmet olarak yeniden düzenlenmesi gereklidir. Güvenli yapılaşmayı kamusal bir hizmet olmaktan çıkartıp, ticari bir meta haline getiren, böylece şirketlerin kar hesaplarına terkeden, uygulamada hiçbir işlevi bulunmayan, 4708 Sayılı **Yapı Denetim Yasası** yürürlükten kaldırılmalıdır. Yerine merkezi idare, yerel yönetimler ve meslek odalarının eşgüdümlü, ortak kamusal denetimini esas alan bir yasa düzenlenmelidir.

8- Eğitime yatırım yapılmadıkça afetlerle baş edecek afet kültürüne sahip bir toplumdaki söz edilemez. Deprem sonrasında eğitim alanında kalıcı adımlar atılmamıştır. Japonya örneğinde olduğu gibi, belirlenmiş bir günde ve her yıl tekrarlanacak şekilde tüm yurttaşların katılacağı ulusal ölçekte bir Afet Tatbikat Günü yapılmalıdır. Alışlageldik gösteri amaçlı etkinliklerden vazgeçilmelidir.

Diğer yandan, Deprem Şurası raporlarında da vurgulandığı gibi orta öğretimde jeoloji derslerinin okutulması konusundaki öneriler dikkate alınarak hayata geçirilmelidir. Jeoloji derslerinin önemli bir işlevinin de, bir doğa olayının bilinçsizlik, sosyal ve ekonomik politikadaki yetersizlikler sonucu afete dönüştüğünü, afetin bir kader olmadığını geleceğin karar vericisi yeni nesillere öğretmek olacaktır..

9- Devlet bütçesi hazırlanırken bütçede Afet boyutunun olması, sadece yara sarma amaçlı değil uygulamacı kurum ve üniversitelerce yürütülecek projeleri desteklemek amacıyla afet ödenek kaleminin eklenmesi gerekirken, geçen 6 yıllık süre içindeki siyasi iktidarlar değil bu amaçlarla kaynak yaratmak depremi bütçe açıklarını kapatmanın bir aracı olarak kullanmak konusunda gayretlerini sergilemişlerdir. İMF endeksli vergi politikalarının bir yansıması olarak 17 Ağustos depreminin hemen sonrasında dolaylı vergiler (özel iletişim vb.) yoluyla kaynak oluşturulması yoluna gidilmiştir. Her yıl GSMH'nin ortalama %3'ü kadar zarar görüyorsak ulusal bütçemizin de en az %3'ünü zarar azaltmaya ayrılması ve gerekli mali kaynakların sosyal politikalara dayalı vergilendirme yoluyla sağlanması gereklidir.

Sorunu çözmekten uzak, özelleştirmeci anlayışın ve sistemin değiştirilmesi, yerine kamusal yarar ve denetimin egemen olduğu yeni bir sistemin inşa edilmesi gereklidir.

Saygılarımızla...11.11.2005

DEPREMLERİ DEĞİŞTİREMEYİZ, ANCAK SİSTEMİ DEĞİŞTİREBİLİRİZ.

TMMOB JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI

BASINA VE KAMUOYUNA
ÖĞRENCİ KURULTAYI

Odamız Öğrenci örgütlülüğünün somut ifadesi olan Öğrenci Kurultayı 12 Kasım 2005 tarihinde Ankara’da toplanıyor.

Jeoloji Mühendisliği öğrencileri tarafından hazırlanan ve de sunulacak olan **İşsizlik, Oda –Öğrenci İlişkisi, Doğa İnsan İlişkisi ve Jeoloji, Mühendislik Mimarlık Eğitimi ve Etik, Öğrenci Profili Değişimi, Cins Ayrımcılığı** konularındaki tebliğlerin sonunda forumlar düzenlenecek ve öğrencilerimiz ilgili alanlara yönelik bakışlarını ifade edeceklerdir.

Odamız tarihinde bir ilk olacak olan öğrenci kurultayımızın, gelecekte aynı mesleki demokratik kitle örgütü çatısı altında toplanacak öğrencilerimizin örgütlülüğünde bir sıçrama yaratacağına inancımız tamdır.

Değerli basınımızın gerekli ilgi ve desteği göstereceği inancıyla bilgilerinize sunar çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Saygılarımızla...11.11.2005

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI

BASINA VE KAMUOYUNA
TIBBİ JEOLJİ BASIN BÜLTENİ

Son yıllarda baş döndürücü hızla gelişen bilimsel ve teknik gelişmeler, içinde yaşadığımız bilgi çağına damgasını vuran başlıca etmenlerdendir. Bu süreçte bilimsel ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak anabilim dalları şemsiyesi altında yeni uzmanlık dallarının doğması ve gelişmesi olağandır. Jeoloji Mühendisleri Odası Tabiplerin, dış hekimlerinin, veteriner hekimlerin, epidemiologların, ziraatçıların, biyologların desteğini alarak ülkemizdeki bir ilki yani 1. Tıbbi Jeoloji sempozyumu’nu gerçekleştirecektir.

Jeoloji Mühendisliği bir yandan sanayinin ana girdisi olan metalik maden, endüstriyel hammadde, enerji hammadde, yeraltısuyu, vd. aranıp bulunması ve ekonomiye kazandırılması görevi üstlenirken, diğer yandan baraj, tünel, otoyol, köprü, hava limanı vd. büyük mühendislik projelerinin hayata geçirilmesinde önemli görevler almaktadırlar. Aktif bir deprem kuşağında yer alan ülkemiz heyelan, sel vd. doğal afetlere sahne olmakta ve bu afetler sonucunda bazen 10.000 lerle ifade edilen can kaybına sakatlanmalara, milyarlarca dolara varan maddi zarara uğramaktadır.

Doğal afetler denince öncelikle 1-2 dakika veya 1-2 saatte meydana gelen ve arkasında acılar bırakan olaylar olarak algılanmaktadır. Eğer bazı element veya minerallerin insan

20. Dönem Çalışma Raporu 2004 – 2006

sağlığı üzerinde binlerce yıldan beri etkisi dikkate alınırca doğal afet sınırlarının zannedildiğinden daha geniş olduğu ortaya çıkmaktadır. Belli yöre ve bölgelerde yaşayan insanlarımız daha doğumunda itibaren bu riskin altında kalmakta kanserin dışında ölüm nedeni bilmemesini, genç yaşta dişlerinin ve iskelet yapısının bozulmasını bir kader, bir yaşam tarzı olarak benimsemektedir.

Jeoloji Mühendisliği hayatın her alanına yönelik hizmetleriyle toplumun güvenliği, sağlığı ve refahı için önemli işlevlere sahip bir meslek disiplini. Günümüzde jeoloji bilimi ve mühendislik uygulamalarının hızlı bir gelişim dönemine girdiğini sevinerek görüyoruz.

İnsanlık tarihi, jeolojik tehlikelerin yarattığı yıkımlar (depremler, volkanik patlamalar vd.) kadar, yer kabuğunu oluşturan kayaçların ve minerallerin kullanımı ile kazanılan kültürel gelişimlerin izlerini de taşır. Veba, çiçek, humma gibi hastalıkların neden olduğu felaketler karşısında ilk bulunan çözümlerden birisi minerallerin kullanımı olmuştur. Günümüzde sağlıklı bir yaşam çevresinin oluşturulabilmesi için ortamın jeolojik özelliklerinin insan, hayvan ve bitki sağlığı üzerindeki etkilerinin incelenmesi özel bir önem kazanmıştır. İnsan yaşamında giderek önem kazanan bu gibi sağlık konuları Tıbbi jeolojinin doğrudan ilgi alanına girmektedir. Jeoloji Mühendislerini, Tabipleri, Epidemiologları, Diş Hekimlerini, Patologları, Veteriner hekimlerini, Ziraatçıları, Biyologları, Hidrojeologları, Mineralogları ilgilendiren Tıbbi Jeoloji; kaynak sularında radon, arsenik, flor, civa kirliliği, toprakta iyot, selenyum, çinko eksikliği vd. çevremizde asbest, eriyonit, silis mineralleri gibi sağlığımızı olumsuz etkileyen unsurları mercek altına almaktadır. Tıbbi jeoloji, sorunların tesbitinde ve çözümünde ortak çalışma platformlarına güncel bir örnek oluşturmaktadır.

Ülkemizde karşı karşıya oldukları afet risklerinin azaltılmasıyla insan yerleşimlerinin daha güvenli ve sağlıklı kılınması sürecinde, Tıbbi Jeoloji amaçlı araştırma ve uygulamaları tartışmak, bilgi ve deneyim aktarımını sağlamak, merkezi ve yerel yönetimlere uygulama yöntemlerini sunmak amacıyla 1-3 Aralık 2005 tarihleri arasında düzenlediğimiz 1. Tıbbi Jeoloji Sempozyumu Odamızın jeolojinin bu alanında attığı önemli bir adımdır.

Sempozyumda Türkiye’de jeolojik unsurlar ve insan sağlığı, asbest, eriyonit sorunu ve kanser vakaları, içme, kaynak sularında flor ve arsenik düzeyleri ve sağlığa etkileri, ağır metallerin dağılımı ve canlılar üzerindeki etkileri, bor mineralleri ve arsenik ilişkisi, Türkiyede doğal ve endüstriyel floroz, İyot-çinko-mangan-bakır-selenyum mikroelementlerin çevre ve insan sağlığına etkileri ile Tuzköy-Karain-Sarıhıdır’daki (Nevşehir) kanser nedeni eriyonit minerali ve sağlığa etkileri tartışılacaktır.

Enerji ve tabii kaynaklar, sağlık ve çevre ve orman bakanlarımızın da katılacağı Etkinliğimizin kamuoyuna duyurulmasında göstereceğiniz duyarlılık için şimdiden teşekkür eder çalışmalarınızda başarılar dileriz. Saygılarımızla....30.11.2005

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI YÖNETİM KURULU

**BASINA VE KAMUOYUNA
ENERJİDE DIŞA BAĞIMLI POLİTİKALAR
TERK EDİLMELİDİR!!!**

Siyasal iktidarlar son 10 yıl içerisinde ülkemizdeki enerji üretimini, üretici ülkelerde bile görülmeyen oranda, %60'ı geçecek düzeyde doğal gaz ve dolayısı ile dışa bağımlı hale getirdiler. Yapılan ilk anlaşmalardan bu yana dünyanın en pahalı doğal gazını satın alan ülkemiz, aynı zamanda dünyanın en pahalı elektriğine de mahkum edildi.

Bütün bu anlaşmalar yapılırken ülkemizin doğal gaz gereksinimi 2 ve 3 ile çarpılarak gösterildi ve al-ya da-öde anlaşmaları ile son derece pahalı fiyatlarla inanılmaz miktarlarda gaz alım taahhütleri imzalandı.

Rus Gazprom şirketinin kendi açıklamalarına göre 1.000 metreküp gazın üretim ve 1.000 km'lik boru hattıyla taşınarak sınırimıza getirilmesi masrafı sadece 5 dolar iken, Bulgaristan üzerinden ülkemize girdiği anda bu gazın fiyatı önce 140 dolara, satış formüllerinin petrol ve ürünlerine bağlanması ve Enerji Bakanı'nın yetkisi olmadan Rusya ile yaptığı son formül değişikliği nedeniyle bugünlerde de 260 dolara çıkabildi. Bütün bu fahiş kazancın sadece Rus Gazprom'un cebine girdiğini, bu anlaşmaları imzalayanların da ağır bir sorumluluk altında kaldıklarını söylemek zor olmasa gerek. Ne acıdır ki temelinde kamu yararına aykırı ülke ve toplum çıkarından uzak bu anlaşmalar, her gelen siyasi iktidar tarafından ülkemize daha da yük getirir hale dönüştürülerek bugünlere gelindi.

Doğal gazın bu denli fahiş fiyatlarla ülkemize getirilmesi, sadece enerjide dışa bağımlılığımız, tek kaynağa bağlanmamız ve doğal gazdan üretilen pahalı elektrik sonuçlarını getirmedi. Yüksek fiyatlı gaz alımları ülke tarımına da son darbe vurulmuş oldu. Gübrenin temel maddesi olan hidrojenin doğal gazdan elde edilmesi ve bu kadar pahalı doğal gazın gübre fiyatlarını inanılmaz seviyelere çıkartması yüzünden ülkemizde gübre üretilemez hale getirildi. Tarım öldürüldü. Yapılması gereken şey, yerli enerji kaynaklarımıza dönmek, başta 9 milyar tonluk linyit rezervlerimizi devreye koyarak, iyileştirilmiş kömür santrallerini, Jeotermal, hidroelektrik güneş ve rüzgar kaynaklarımızı kullanmaktır. Bunun içinde insanı merkeze almayan ülke ve toplum çıkarı yerine kişisel çıkarları kollayan üretim yerine rant politikalarını tercih eden kısaca enerjide dışa bağımlı anlayışlar terk edilmelidir. Ülkemize büyük zarar veren bu anlaşmalara imza atan siyasilerin ve bürokratların yargı önüne çıkartılması; ulusal çıkarlarımızı koruyan ve kollayan bir anlayışla, Rusya ve İran ile doğal gaz alım sözleşmelerini gözden geçirmek üzere yeniden masaya oturmaya başlamalıdır.

Bunlar yapılırken yap-işlet ve yap-işlet-devret modeli adı altında gaz çevrim santrallerinin kimlere verildiği açıklanmalı, haksız verilmiş ruhsatlar iptal edilmeli, ülkemizdeki elektrik üretimi biran önce kayıp ve kaçaklardan kurtararak yeniden hidroelektrik ve iyileştirilmiş kömür santrallerine dayandırılmalıdır.

31.01.2006

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI YÖNETİM KURULU

TMMOB-JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI'NIN NİKSAR (TOKAT) DEPREMİ ÜZERİNE SPEKÜLASYONLARA İLİŞKİN BASIN AÇIKLAMASI

BASINA VE KAMUOYUNA TMMOB-JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI'NIN NİKSAR (TOKAT) DEPREMİ ÜZERİNE SPEKÜLASYONLARA İLİŞKİN BASIN AÇIKLAMASI

Fırat Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Metal Eğitimi Bölümünden bir Profesörün “DEPREMLERİN OLUŞU HAKKINDAKİ BİLİMSEL GÖRÜŞLERİM VE NİSAN 2006’DA TOKAT İLİNDE OLACAĞINI DÜŞÜNDÜĞÜM DEPREMLE İLGİLİ AÇIKLAMALARIM” adıyla gönderdiği mektupların TOKAT ilinde önemli yansımalar yaptığı, kamuoyunda telaş yarattığı basından öğrenilmiştir.

TOKAT-NİKSAR bölgesi Ülkemizin en aktif tektonik faaliyetlerinin izlendiği Kuzey Anadolu Fayı (KAF) ile Ezine Pazarı Fayının kesiştiği noktada yer almaktadır. Her iki fay diri fay özelliğinde olup, Kuzey Anadolu Fayı 7 ve daha fazla büyüklükte deprem üretebilecek tektonik özelliğe sahiptir.

Bu hususta jeolojik veri ve değerlendirmeler uzmanlarca zaman zaman dile getirilmiştir. 1942 yılında meydana gelen Niksar-Erbaa Depremi Tokat yöresinde büyük can kaybı ve yıkıma neden olmuştur.

Türkiye'nin jeolojik özellikleri ve aktif tektonizması göz önüne alındığında, ülkemiz yerleşim alanlarının deprem riskiyle karşı karşıya kaldığı; aslında bir doğa olayı olayın depremin düşük standartlarda sağlıksız ve yasadışı bir yapılaşma, ranta dayalı hızlı ve düşük nitelikli kentleşme, bilimsel normlara dayalı arazi kullanım ve yer seçimi kararlarının rantsal kaygılara yenik düşmesi vb faktörler nedeniyle AFETE dönüştüğü bilinmektedir. Siyasi iktidarların afet zararlarının azaltılmasına yönelik kalıcı politikalar oluşturamaması yurttaşlar arasında afet olaylarına karşı SUBJEKTİF YAKLAŞIMLAR gelişmesine uygun ortam yaratmıştır. TOKAT'ta yaşanan telaş, bilimsel temellerden yoksun bir açıklamanın yöre halkı üzerinde etkili olması bunun somut bir örneğidir.

1999 Depremlerinin acı faturası sonrasında halkımızın depreme karşı son derecede hassas olması doğaldır.

Deprem gibi hassas bir konuda bilimsel herhangi bir çalışma yapmadan ve jeolojik verilerden yoksun bir şekilde depremin oluş tarihini verecek düzeyde açıklamalar yapılması son derecede sakıncalıdır.

Bütün dünyada depremin önceden bilinmesine yönelik bilimsel temellerde konuyla ilgili meslek disiplinlerince sürdürülen çalışmalar bilinmektedir. Ancak bu araştırmalardan hala kesin bir sonuç alınmamıştır. Bugünkü teknoloji ile belirli tahminler yapılabilse de kesin bir sonuç alınmamıştır.

Ülkemizin jeolojik gerçekliği ve yerleşim alanlarımızın “birer risk havuzuna” dönüşmüşlüğü karşısında tüm toplumun öncelik vermesi gereken nokta, DEPREME

20. Dönem Çalışma Raporu 2004 – 2006

HAZIRLIKLI OLMAK ve AFET ZARARLARINI AZALTICI çalışmalardır. Bu nedenle TOKAT ve çevresinde yaşayan yurttaşlarımızın spekülasyonlara inanmak yerine depreme hazırlıklı olmayı kendilerine rehber edinmeleri gereklidir.

Hepimiz için en temel konu, AFETLERE KARŞI DİRENÇLİ BİR TOPLUM OLMANIN mekanizmalarını yaratmaktır.
Saygılarımızla

11.02.2006

TMMOB-Jeoloji Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu

**TOKAT İLİNDE NİSAN 2006'DA DEPREM OLACAĞINA İLİŞKİN
SPEKÜLASYONLARIN YARATTIĞI ETKİLER VE BURSA (ÇEKİRGE) VE
ANKARA (KEÇİÖREN) İLLERİNDE MEYDANA GELEN HEYELANLAR
ÜZERİNE 25.02.2006 TARİHİNDE ODA EĞİTİM VE KÜLTÜR MERKEZİ
SALONLARINDA GERÇEKLEŞTİRLEN VE ODA BAŞKANI İSMET CENGİZ,
II. BAŞKANI DÜNDAR ÇAĞLAN, GENEL SEKRETERİ BAHATTİN MURAT
DEMİR İLE BİLİMSEL TEKNİK KURULUMUZUN DOĞAN AFETLER ÜYESİ
DR. ERDAL HERECE'NİN KATILDIĞI BASIN TOPLANTISINDA BASINA VE
KAMUOYUNA SUNULAN METİN**

Değerli Basın Emekçileri,

Fırat Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Metal Eğitimi Bölümünden Prof. Dr. Mustafa YILDIRIM'ın "DEPREMLERİN OLUŞU HAKKINDAKİ BİLİMSEL GÖRÜŞLERİM VE NİSAN 2006'DA TOKAT İLİNDE OLACAĞINI DÜŞÜNDÜĞÜM DEPREMLE İLGİLİ AÇIKLAMALARIM" adıyla gönderdiği mektupların, basına yaptığı açıklamaların TOKAT ilinde önemli yansımalar yarattığı, yerel ve ulusal basında bu konunun haberleştirilmesi ile birlikte ilgi odağı haline geldiği görülmüştür.

TOKAT-NİKSAR bölgesi Ülkemizin en aktif tektonik faaliyetlerinin izlendiği Kuzey Anadolu Fayı (KAF) ile Ezine Pazarı Fayının kesiştiği noktada yer almaktadır. Her iki fay diri fay özelliğinde olup, Kuzey Anadolu Fayı 7 ve daha fazla büyüklükte deprem üretebilecek tektonik özelliğe sahiptir. 1942 yılında meydana gelen Niksar-Erbaa Depremi Tokat yöresinde büyük can kaybı ve yıkıma neden olmuştur. Bu hususta jeolojik veri ve değerlendirmeler uzmanlarca zaman zaman dile getirilmiştir.

Türkiye'nin jeolojik özellikleri ve aktif tektonizması göz önüne alındığında, ülkemiz yerleşim alanlarının deprem riskiyle karşı karşıya kaldığı; aslında bir doğa olayı olayın depremin düşük standartlarda sağlıksız ve yasadışı bir yapılaşma, ranta dayalı hızlı ve düşük nitelikli kentleşme, bilimsel normlara dayalı arazi kullanım ve yer seçimi kararlarının rantsal kaygılara yenik düşmesi vb faktörler nedeniyle AFETE dönüştüğü bilinmektedir.

20. Dönem Çalışma Raporu 2004 – 2006

1999 Depremlerinin acı sonuçları karşısında yetkililerin “Unutmayacağız” sloganı ile yaptıkları tüm açıklamalara, “hiçbir şey eskisi gibi olamayacak” iddialarına karşın, geçen 6 yıllık süre sonunda Siyasi İktidarlarca hala afet zararlarının azaltılmasına yönelik kalıcı politikaların oluşturulamamıştır. Bugün Bayındırlık ve İskan Bakanlığı gibi afet konusunun merkezinde olan en yetkili kurumun web sayfasında tartışmaya açılan **AFETLER KANUNU TASARISI TASLAĞI (09-02-2006)**'nda toplumun en önemli ihtiyaçlarından biri olan “**ZARAR AZALTMA ODAKLI AFET YÖNETİM SİSTEMİNİN**” gözardı edilmiş olması ve “**YARA SARMA**” hizmetlerini düzenlemekle yetiniliyor olması bile bu konuda fazla bir yol alamadığımızın düşündürücü bir örneğidir.

İçinde bulunduğumuz koşullarda Depremlere ilişkin olarak gerek önceden belirlenmesine gerekse fay aktivitelerine yönelik bilgilerin açıklanmasındaki etik kurallara uygunluk arayışı kaybolmuş, yurttaşlar arasında afet olaylarına karşı **SUBJEKTİF YAKLAŞIMLARIN** gelişmesine uygun ortam oluşmuştur. TOKAT' ta yaşanan telaş, bilimsel temellerden yoksun bir açıklamanın yöre halkı üzerinde etkili olması bunun somut bir örneğidir.

1999 Depremlerinin neden olduğu can ve mal kayıpları sonrasında halkımızın depreme karşı son derecede hassas olması doğaldır. **Deprem gibi hassas bir konuda bilimsel herhangi bir çalışma yapmadan; jeolojik verilerden yoksun bir şekilde; diğer bilim adamlarına danışılmadan ve tezler doğrulanmadan depremin oluş tarihini verecek düzeyde açıklamalar yapılması son derecede sakıncalıdır.** Hele ki bunun bir “**Akademik Kimlik**” ile yapılması hem bilimsel etik hem de bilim insanı kimliği ile bağdaşmaz.

TOKAT'ta yaşanan dramatik gelişmelerin Anayasal güvence altındaki fikir ve düşünceleri açıklama özgürlüğü ile izahı da mümkün değildir.

Bütün dünyada depremin önceden bilinmesine yönelik bilimsel temellerde konuyla ilgili meslek disiplinlerince sürdürülen çalışmalar bilinmektedir. Ancak bu araştırmalardan hala kesin bir sonuç alınmamıştır. Yetkin bilim insanları ve kurumlarca bugünkü teknolojinin izin verdiği oranda sürdürülen çalışmalarda belirli tahminler yapılabilse de [İlk başarılı deprem tahmini, **1975 Haicheng depremi** (M=7.3) ile gerçekleştirilmiştir] bu bilginin “kesin ve bilimsel bir sonuç olduğu” iddia edilmemektedir.

BİLİM ADAMI, DEPREMLE İLGİLİ TAHMİNLERİ HAKKINDA MEDYAYA VEYA TOPLUMA RASTGELE BİLGİ VEREMEZ. ÖNCELİKLE KİŞİNİN DEPREMLERE YÖNELİK ÇALIŞMA YAPMAKLA GÖREVLENDİRİLMİŞ OLMASI ESASTIR. YAPTIĞI ÇALIŞMALARIN SONUÇLARINI ÇALIŞTIĞI BİLİMSEL VE TEKNİK KURULUŞLARIN YÖNETİCİLERİNE/KURULARINA İLETMESİ; KENDİSİNE BU KONUDA YETKİ VERİLMİŞ VE/VEYA KENDİSİNİN KAMU YETKİLİLERİNCE BU AMAÇLA GÖREVLENDİRİLMİŞ OLMASI DURUMUNDA İSE KAMU YETKİLİLERİNCE UYGUN GÖRÜLEN YOLLARI KULLANARAK, ETİK VE BİLİMSEL KURALLAR ÇERÇEVESİNDE TOPLUMU BİLGİLENDİRMESİ GEREKLİDİR.

20. Dönem Çalışma Raporu 2004 – 2006

TOKAT İlinde meydana gelecek depremi tahmin ettiği yönünde iddialara sahip kişinin bu koşulları taşımadığı görülmektedir.

Yukarıda aktarılanlar madalyonun bir yüzüdür. Diğer yüzünde ise son günlerde BURSA (Çekirge) ve ANKARA (Keçiören) illerinde meydana gelen heyelanlar ve sonuçları yer almaktadır.

2005-2006 Kışının son yılların en sert Kışı olarak aşırı kar yağışları ile yaşanması ve karların erimesini takip eden bugünler , Ülkemizin ikinci derecede etkin afet tehlikesi olan HEYELAN riskini arttırmıştır. Ayırılmış malzemenin kalın olduğu ve yüksek eğimli kentsel ve kırsal alanlarda kar erimesi sonucu zemindeki su içeriğinin artması, kontrolsüz kazılar vb etkenlerin tetiklediği stabilite sorunlarının yaşanması kaçınılmazdır.

Heyelan riski taşıyan alanların gerçekleştirilecek jeolojik-jeoteknik etütlerle, önceden belirlenmesi, mevcut ve/veya yeni yapılaşma sürecinde yapıların afet güvenliğini sağlayacak arazi kullanım ve statik proje önlemlerinin belirlenmesi mümkündür. Ancak yaşanan iki örnekte de bu süreçlerin sağlıklı işletilemediği görülmektedir.

BURSA-ÇEKİRGE örneğinde heyelandan yıkılan iki bloğun ve çevresinde boşaltılan binaların yer aldığı alanın heyelan riski taşıdığı belirlenmiş olmasına ve önlemler olarak yapılaşmaya izin verilmesine karşın yüzey drenajı, istinad duvarı gibi destekleyici yapılar vb önlemlerin alınmadığı, mevcut yapıların zeminin jeolojik-jeoteknik özelliklerine göre yeniden irdelenmediği anlaşılmıştır.

ANKARA-KEÇİÖREN’de heyelan olayının meydana geldiği alanla ilgili olarak önceden jeolojik-jeoteknik etüt çalışmasının bulunmadığı anlaşılmıştır.

Değerli Basın Emekçileri,

Görüldüğü üzere Ülkemizin jeolojik gerçekliği ve yerleşim alanlarımızın “birer risk havuzuna” dönüşmüşlüğü karşısında tüm toplumun, yerel ve merkezi yönetimlerin öncelik vermesi gereken nokta, AFETLERE HAZIRLIKLI OLMAK ve AFET ZARARLARINI AZALTICI çalışmalardır. TOPLUMUN SPEKÜLASYONLARLA, OYALAMACI YASA TASARILARIYLA, POLİTİKALARLA KAYBEDECEK ZAMANI YOKTUR. AFETLERE KARŞI DİRENÇLİ BİR TOPLUM OLMANIN MEKANİZMALARINI BİR AN ÖNCE HAYATA GEÇİRMELİYİZ.

Bu nedenle;

- başta, TOKAT ve çevresinde yaşayan yurttaşlarımız olmak üzere tüm yurttaşlara spekülasyonlara inanmak yerine depreme hazırlıklı olmayı kendilerine rehber edinmeleri gerektiğini,
- Yerel Yönetimler her türlü kentsel projeleri ve afet güvenliği için imar planına esas jeolojik-jeoteknik etütlerini hazırlatmalı ve bu etütlerin sonuçlarına göre mevcut ve/veya yeni yapılaşma kriterlerini belirlemelidir,
- Depreme yönelik yapılacak her türlü açıklamanın etik ve bilimsel kurallarının belirlenmesine yönelik olarak JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI’ nca bir çalışma başlatılmıştır. Çalışmanın sonuçları en kısa sürede kamuoyuna açıklanacaktır.

20. Dönem Çalışma Raporu 2004 – 2006

- “DEPREMLERİN OLUŞU HAKKINDAKİ BİLİMSEL GÖRÜŞLERİM VE NİSAN 2006“DA TOKAT İLİNDE OLACAĞINI DÜŞÜNDÜĞÜM DEPREMLE İLGİLİ AÇIKLAMALARIM” başlıklı açıklamaların sahibine yönelik olarak YÖK, FIRAT ÜNİVERSİTESİ VE DEPREM KONSEYİ NEZDİNDE GEREKLİ GİRİŞİMLER BAŞLATILMIŞTIR.

Saygılarımızla
25.02.2006

TMMOB-JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI YÖNETİM KURULU

23.4. BASINDA ODAMIZ

20. Çalışma Dönemi içinde gerek basın toplantıları gerekse Basın Açıklamaları ve ziyaretler yoluyla Oda görüşlerinin ve çalışmalarının görsel ve yazılı medyada kamuoyuna aktırılması hedeflenmiştir. Bu konuda Oda merkez, şube ve temsilciliklerinde yürütülen çalışmalar hedeflenen oranda olmasa da medyaya yansımıştır.

Görsel ve yazılı medyada Odamızın Merkez düzeyindeki yansımalarına ait bazı örnekler aşağıda sunulmuştur;

25.02.2006 TARİHİNDE “DEPREMLER ÜZERİNE SPEKÜLASYONLARA VE DEĞİŞİK KENTLERDE GELİŞEN HEYELAN OLAYLARINA” İLİŞKİN BASIN TOPLANTISI :

BİRGÜN GAZETESİ
26.02.2006

EVRENSEL GAZETESİ
26.02.2006

YENİ ASYA-26.02.2006

BİLİMSEL ETKİNLİKLERDEN BASINA YANSIMALAR

CUMHURİYET BİLİM TEKNİK
16/10/2004

EVRENSEL GAZETESİ
11/04/2005

AFETLERE YÖNELİK HABERLER

13 Ağustos 2005

EVRENSEL
Ankara depreme hazır değil

Ankara ve çevresinde arda yapman depremle, kendin depreme ne kadar hazır olduğunu düşünün. Çünkü Ankara'nın depreme hazır olmadığını söyleyenler, "Çok yavaş bir depreme hazırız" diyorlar. Ankara'nın depreme hazır olmadığını söyleyenler, "Çok yavaş bir depreme hazırız" diyorlar.

17 Ağustos 2005
EVRENSEL
50 bin insan daha ölmedi

Deprem uzmanları, 17 Ağustos'ta Marmara'da meydana gelen depremin, 50 bin insanın hayatını kurtardığını söyledi. Deprem uzmanları, 17 Ağustos'ta Marmara'da meydana gelen depremin, 50 bin insanın hayatını kurtardığını söyledi.

Sayılarla Marmara depremi

Depreme karşı acil önlemler

Hürriyet
02 Ağustos 2005
Rahatlatıldılar ama uyardılar

BALAKOVA meydanına gelen 6.5 büyüklüğündeki deprem, Ankara'da deprem korkusunu yaymadı. Ancak Ankara'da deprem korkusunu yaymadı. Ancak Ankara'da deprem korkusunu yaymadı.

Diri fay hattı yok

ACLEN BAŞLANMALI

17 Ağustos 2005
VATAN
Deprem acısını çok çabuk unuttuk

Marmara depreminin üzerinden 6 yıl geçti. Uzmanların görüşüne göre, depremin acısını çok çabuk unuttuk.

MARMARA 7.4 ölü sayısı 18 bini aşkın

UZMAN GÖRÜŞÜ

17 Ağustos 1999'dan 17 Ağustos 2005'e deprem ve afet politikaları

Dündar ÇALGAN
TMMOB Jeolojik Mühendisler Odası
İsmail Başkaya

40 bin insanın hayatını kaybetmesi, 450 bin yaralı ve binlerce evin tahribatına uğradığı 17 Ağustos 1999 depreminin 6 yıl geçti. Bu büyük depreminin bu güne kadar Türkiye'de yaşanan en büyük depremlerden biri olduğunu düşünürsek, 6 yıl önceki bu büyük depreminin Türkiye için ne kadar önemli olduğunu düşünürsek, 6 yıl önceki bu büyük depreminin Türkiye için ne kadar önemli olduğunu düşünürsek, 6 yıl önceki bu büyük depreminin Türkiye için ne kadar önemli olduğunu düşünürsek...

Ölüm

Ölüm	Poy (Yaralı)
1999	41
1999	16
1999	10
1999	4
1999	3
1999	100

Yaralı

Yaralı	Poy (Yaralı)
1999	41
1999	16
1999	10
1999	4
1999	3
1999	100

Deprem

Deprem	Poy (Yaralı)
1999	41
1999	16
1999	10
1999	4
1999	3
1999	100

17 Ağustos Marmara depremini unutmadık ama Ders almadık

Aradan 6 yıl geçmesine rağmen, yetkililer 'Geliyorum' diye bağırarak büyük depreme karşı ciddi bir adım atamamışlar.

İsmail Başkaya

17 Ağustos 1999'da Marmara'da yaşanan büyük deprem, Türkiye'nin tarihinin en büyük depremlerinden biri oldu. Deprem, binlerce insanın hayatını kaybetti ve binlerce evin tahribatına uğradı. Deprem, Türkiye'nin deprem politikasını yeniden gözden geçirmeye zorladı. Deprem, Türkiye'nin deprem politikasını yeniden gözden geçirmeye zorladı. Deprem, Türkiye'nin deprem politikasını yeniden gözden geçirmeye zorladı.

'CİNAYETE ORTAKLIK'

Konutun unutulmuş, 'İnsan büyük depreme İstanbul'un kapısında, En kısa sürede tedbir alınmalıdır. Yoksa, felakatin büyüğü bizi bekliyor' diye çağrılar atıyor. Azın başını keşifler, bu konuda ciddi bir girişimde bulunmuş.

Türkiye toplumunun yüzde 80'ünün depreme karşı üzerinde bulunduğu halde depreme karşı gerekli tedbirler alınmamış.

'6 yıldır açılıyor'

Depremden önceki 6 yılın 600 gününde kaçaklar, 600 günün 600 günü 'cinayete ortak olma' anlamına geliyor.

NORMANDY DAVASI

ÜLKEDE ÖZGÜR

GÜNDEM

4 Mayıs 2004 Salı 11 AY 1.400 BİN TL 11 SAYI 43

JMO'ya 100 milyarlık dava

EMAK'ın İhtisas Hava Gücü, Başbakan'ın emriyle alınan ve başbakanın emriyle alınan ve başbakanın emriyle alınan...

Hükümetin İhtisas Hava Gücü...

YEREL BASINDA İHSAN KETİN ANMA ETKİNLİKLERİ

17 Aralık 2004

Kayseri

ANA HABER

2004 CUMA GÜNLÜK SİYASİ GAZETE 250 BİN LIRA

Prof. İhsan Ketin anılıyor

İhtisas Hava Gücü...

Kayseri'nin En İyi Gazetesi

Kayseri

CUMA 17 ARALIK 2004 250 Bin TL

İhsan Hoca anıldı

İhtisas Hava Gücü...

8 EKİM MİTİNGİ

9 Ekim 2005

Radikal

Mimarlar meydanda

ANKARA - Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) dün 'Özgürlükten, Emekten, Demokrasiden ve Barıştan Yana Bir Türkiye İçin' sloganıyla Ankara'da bir miting düzenledi. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanıcı mitingde yaptığı konuşmada 'Türkiye'nin politik yönelimlerinden, ücretlere kadar her şey İME Dünya Bankası ve AB ile ilişkiler çerçevesinde belirleniyor. Bundan mühendisler, mimarlar ve şehir planacıları da olumsuz etkileniyor' dedi. (Radikal)

Özhaseki törende konuştu

İstanbul'da düzenlenen törenin başkanı Prof. Dr. İhsan Ketin'in tören konuşması... Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Mehmet Özhaseki... Türkiye'nin geleceği için planlanacak olanın programını... konuştu.

9 Ekim 2005

20. Dönem Çalışma Raporu 2004 – 2006